

מעדני אשר

גליון תס"ג (שנה י')

פרשת שלח

תהא שנת עשירי גליון

י"ל ע"י

מכון "מעדני אשר"

הודעה משמחת

אפשר לטמוע שיעורים מ"מעדני אשר" ע"י מערכת קול הלשון 03-6171111
ללשון הקודש: 111-47 311 לאידיש 12-311

בגד ארבע כנפות שמגיע עד הרצפה

האם אין חייב להניח בזה ציצית?

בפרשתן ט"ז ל"ח ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם וגו'.

הנה הבית יוסף אור"ח סו"ס י" כתב לגבי אותם בגדים ארוכים שבאו מארץ מצרים שלא היו מטילים בהם ציצית, הטעם שאם היו נותנים בהם ציצית היו נפסקין הציציות בכל עת בדריסת הרגלים, ולא חייבה התורה בכהאי גוונא דדרכיה דרכי נועם כתיב, עיי"ש שכתב עוד כמה טעמים לפסוק.

ובדרכי משה אור"ח סימן י' השיג עליו: מהא דאמרין בגמ' גיטין נ"ו בן ציצית הכסת שהיו ציציותיו נגררים אחריו, ולא חששו ממה שהם נפסקים בכל עת.

ובהגהות יד אפרים סו"ס י' תירץ: דיש לומר דעיקר החשש הוא מחמת הציציות שלפניו, שנתקלים ונדרסים כל עת ברגליו, אבל בציציות שלאחריו ליכא חשש, שהרי הם נגררים אחרי דריסת רגליו, ואי משום ההולכים אחריו, הרי עיניהם לפניהם יביטו נוכחה שלא ידרסו ע"ג הציצית, ועוד כיון שהיה הולך ע"ג כלי מילת, ואח"כ היו העניים באים וגוללים אותם, מן הסתם היה הולך רק הוא לבדו.

ובאליהו זוטא תירץ: דמרב עשרו היה לו בגדים לאין מספר, וכל פעם היה לובש בגד אחר.

והיד אפרים דחה זה: דאם סוג בגד כזה פטור מציצית, אין הבדל בין עני לעשיר שיש לו להחליף.

מעדני אשר: יש להעיר עוד טעם פשוט מדוע אין חייבים להניח ציצית בבגדים ארוכים, דכיון דהם מגיעים עד הרצפה, אי"כ יגרר הציצית על הרצפה וזה אסור, כמו דקימיל אור"ח סימן כ"א סעיף ד' יש לזוהר כשאדם לובש טלית שלא יגרור ציציותיו, וכתב בביאור הגר"א דהוא משום ביזוי מצוה.

ובאגור כתב: כל המגרר ציציותיו עליו הכתוב אומר ישעיה י"ד וטאטאטיה במטאטא השמד'.

ובדעת זקנים מבעלי התוספות פרשת עקב על הפסוק "והיה עקב תשמעון" דאיתא במדרש מצות שאדם דש בעקביו תשמעון,"

וז"ל ומיהו יש תמהין וכי יש מצות שאדם דש בעקביו, וי"ל כגון מצות ציצית שאדם גורר אחריו כמנהג העולם, אמנם שמעתי שכל המגרר ציציותיו עליו הכתוב אומר וטאטאטיה במטאטא השמד', אלא משליכן על כתף ונוטלן ביד.

ובמגן אברהם סימן כ"א ס"ק ד' הקשה דבגמ' משמע שאין איסור שיגרר הציצית על הרצפה: דאמרין בגמ' ברכות י"ח ע"מ א' רבי חייה ורבי יונתן הוו שקלי ואזלי בבית הקברות, הוה קשדיא תכלתא דרבי יונתן, אמר ליה רבי חייה דלייה, כדי שלא יאמרו למחר באין אצלנו ועכשיו מחרפין אותנו, וכן נפסק בש"ע סימן כ"ג דאסור לגרור הציצית על הקברות משום לועג לרש, ומשמע דבעלמא אין איסור.

ומתירץ: דהציציות של ר' יונתן היו נגררות רק על הקברים שהיו גבוהים, אבל לא על הארץ, ולכן אסרו רק משום לועג לרש, אבל משום ביזוי מצוה אין בכך חסרון, כיון שלא נגררו אלא על מקום גבוה.

עוד הקשה המגן אברהם: מהא דמבואר בגמ' גיטין נ"ו א' על בן ציצית הכסת שהיתה ציציתו נגררת על גבי כסתות, ומשמע דאנשים אחרים היו גוררים ציציותיהם על הארץ, וכתב לתרץ דדוקא כשגוררים בעת לבישה נחשב לביזוי מצוה.

והמשיב דבר ח"א סימן מ"ז תירץ: שאין איסור אלא אם כן אפשר לו להגביהו, ובנדוננו מדובר שאי אפשר לו, ולכן מותר.

מעדני אשר סברא זו לפטור בגד מציצית באופן שהציצית נגררים על הרצפה מצאנו בודב"ז על הרמב"ם מ"ט מהלכות כלי המקדש הלכה ג' ליישב קושיית הפוסקים לדעת הרמב"ם דמעיל היתה ארבע כנפות, אי"כ מדוע לא הניחו בזה ציצית, ותירץ דכיון דהמעיל היה ארוך עד למטה ואם היה מכניס ציצית היה נגרר ע"ג הארץ בבזיון לכך לא היה מניחים ציצית בבגדי כהונה, אי"כ ה"ה הכא במעילים ארוכים אין מניחים ציצית כדי שלא יגרר בבזיון, ואע"ג דהרדב"ז מדחה סברא הנ"ל כיון דהרצפה נתקדשה, מה בכך דהיה נגררת על הרצפה, מ"מ עצם הסברא דהיכא דניגרר במקום חול אינו חייב בציצית לא נדחה.

ברכת מזל טוב לירידינו
העומד לימיננו בכל עת
הרבני הנגיד הנכבד
הרב משה רייך שליט"א
ירושלים
לרגל שמחת לבו
שמחת אירוסיו בנו חביבו
הבה"ח שלמה נ"ץ
עב"ג תחי' במז"ט ובשעטו"מ
יהא רעוא שבזכות מעשיו הכבירים
להגדיל תורה ולהאדירה
יזכה לברכת התורה אורך ימים
בימינה בשמאלה עושר וכבוד

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הנגיד הנכבד העומד לימין המערכת בכל עת
הרב מרדכי זיסקינד הגר שליט"א פלטבוש
עורך המדור הנפלא משיב כהלכה
לעילוי נשמת אביו
הרב משה בן הרב יוסף דוד הגר ז"ל
נלב"ע כ"ז סיון תשמ"ז ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו העומד לימין המערכת מיום הקמתו
הרה"ג מרדכי הלל זלמן ראטה שליט"א לונדון
לרגל שמחת בית צדיקים
שמחת נשואי נכדתו של כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז שליט"א
בת לבנו הגאון רבי יוסף משה דב הלבפשטאם שליט"א ראש הישיבות
עב"ג החתן הרב משה נתן נטע הלפרין בן הגאון רבי יעקב מאיר שמחה שליט"א
יהא רעוא שמשמחה זו ישפע שמחה לכל כלל ישראל

האם יש איסור להפריד את הציציות בשבת אם נסתבחו?

בפרשתן ט"ו ל"ח ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם וגו'.

קימ"ל אור"ח סימן ח' ס"ק י"ח מביא בשם האר"י דכתב ציצית.

ובמשנה ברורה סימן ח' ס"ק י"ח מביא בשם האר"י דכתב ציצית ראשי תיבות צדיק צפיד ציציותיו תמיד.

יש לחקור חוטי ציצית שנסתבכו זה בזה האם מותר להפרידם בשבת או דילמא אסור.

הנה בספר גנת ורדים בקונטרס גן המלך אות ס"ה כתב שבהיות ודרך הקושר הציציות בטלית, להפריד החוטין זה מזה לאחר גמר עשייתם, לפי שנסתבכו בשעת הקשירה, לכן נראה שאסור להפריד חוטי הציצית בשבת, ואף על פי שאם לא יפרידם זה מזה אין הסיבוך פוסלם להחשב כגדיל, מ"מ ראוי להחמיר שלא להפרידם בשבת משום דהוי כגמר מלאכה, ודמי למסיר יבלת או קש שנסתבך בבגד בשעת אריגה שחייב משום מתקן, אף על פי שאינו מקפיד עליו כל כך, והא נמי דכוותה ע"כ, א"כ לפי דבריו אסור להפריד את הציצית אם נסתבכו.

אבל יש לדחות: דמה שאוסר הרב גן המלך דווקא בתחילה בגמר עשייה דהויא כגמר מלאכה הא לאו הכי מותר להפרידם בשבת, כך כתב ביפה ללב אור"ח סימן ח' ס"ק י"ז.

וכן כתב במאמר מרדכי סימן ח' ס"ק ט' שמעתי אומרים שבשבת אסור להפריד חוטי הציצית זה מזה שמא ינתק מהצמר, והוא טעות לפע"ד, דהא הוי דבר שאינו מתכוין ולאו פסיק רישא הוא, ועוד שאפילו ינתק אין הדבר ברור שיהא כאן איסור תורה, וכבר ראיתי להרב גן המלך, שכתב שאין להפריד הציציות בשבת כשבאו מיד האומן שאז הם מעורבבים ומסובכים הרבה משום מתקן, ומשמע בהדיא דבלא"ה מותר להפרידם בשבת, ולכן איני רואה טעם למה שנהגו שלא לבדקם, אם לא שנאמר מפני שמתאחרים לבא לבהכ"נ ואם יבדקו הציציות אפשר שיפסידו תפלה בצבור. וכמ"ש המג"א. וכל זה איננו שוה לי, וכן אני נוהג לעיין בחוטי הציצית בשבת ולהפרידם כמו בחול.

והחיד"א בספרו קשר גודל סימן ב' אות ג' כתב וז"ל יפריד הציציות תמיד, ואם מסובכים קצת אסור להפרידן בשבת, גן המלך סימן ס"ה, משמע שבכל אופן אסור אף אם נסתבך אחר הרבה זמן בגמר העשייה.

וכן כתב בשערי תשובה סימן ח' ס"ק ח' שאם נסתבכו קצת אין להפרידם בשבת.

ובהליכות שלמה ציצית פרק שלישי ס"ק ה', ועיין בשו"ת מנחת שלמה חלק א' סימן ט' פסק: טלית שחוטי הציצית שבה נסתבחו ביותר זה בזה, יתעטף בה בשבת כמו שהיא ויברך עליה, אבל לא יפריד החוטים זה מזה בשבת משום תיקון מנא, ואף דמשום מתיר קשר ליכא כי הסבך אין דינו כקשר, מ"מ כיון שצריך להפרידן כמבואר בש"ע סימן ח' ס"ק ז' חשוב הסכך קלקול בבגד, ויש בהפרדתו משום תיקון מנא.

איך יש מציאות שיהיה ציצית כשרים בעולם

הרי קושרים הציצית כשאינו מחויב בציצית?

הנה בספר נאות דשא להגאון בעל לבושי שרד העיר דלא משכחת כלל ציצית בעולם, דהרי מטילין ציצית קודם שלובשו כמו שכתב המגן אברהם סימן י"ט וא"כ לפי מה דקימ"ל דכלי קופסא פטורין מציצית וכל זמן שאין לובש הטלית אין בו שום חיוב לעשות ציצית, ורק כשלושב הוא בקום ועשה שמתחייב להטיל ציצית, אבל כל זמן שאינו לובש הויא עשייה שלא לצורך ונמצא אח"כ כשלובו הויא תעשה ולא מן העשוי, כיון דמעיקרא היה שלא לצורך והיה מחוסר מעשה הלבישה, וא"כ לא משכח ציצית כשרים בעולם כלל.

ומתוך: דעל כרחך הדבר פשוט דמעשה הטלת הציצית כיון שהוא הכנה והזמנה למעשה הלבישה ועושה הציצית עבור שרוצה ללבוש הטלית הויא הכל מעשה אחד ולבושא אריכתא, ובעת שלובש נגמר אז מעשה הטלת ציצית וכאילו אז הטילם בבגד, ועיין בשו"ת פני מבין אור"ח סימן י"ד שהאר"ק נמי בהאי קושיא.

וכן בחתן סופר סדר עבודת היום שער הגדילים והכלאים סימן ל"ד אות א' הביא את הקושיא בשם הלבושי שרד, איך מהני לקשור הציצית כשהוא אינו לבוש, הא כיון דהחיוב הוא כשלושב, א"כ הויא תעשה ולא מן העשוי.

ומתוך: החתן סופר דכיון דאמרה תורה ועשו להם ציצית, א"כ גילתה התורה שזה כשר בכזה אופן.

מדוע צריך שמונה חוטים בציצית כנגד יום השמיני שאמרו

שירה על הים הרי אמרו ביום השביעי?

וברש"י מיסודו של רבי משה הדרשן שמונה חוטים שבציצית כנגד שמונה ימים ששהו ישראל משיצאו ממצרים עד שאמרו שירה על הים.

יש להקשות: הרי בפרשת בשלח פרש"י ליל שביעי ירדו לים בשחרית אמרו שירה, כך מקשה החזקוני.

ומתוך: דהכא מני שמנה ימים מני מיום שיצאו מגושן ונתקבצו לרעמסס, והתם בפרשת בשלח מני מיום שנסעו מרעמסס לסכות.

וכן ברבינו בחי בפרשתן כתב וז"ל ודבר ברור הוא שבשביעי של פסח אמרו ישראל שירה על הים ולא בשמיני, אבל באור דבריו "משיצאו ממצרים" משעה שנתן להם רשות, ויום י"ד של שחיטת הפסח הוא בכלל זה, לפי שהפסח הוא קדשים, ובקדשים אין היום הולך אחר הלילה, הוא שכתוב: ויקרא ז' ט"ו "ביום קרבנו יאכל לא יניח ממנו עד בקר", אבל ללילה ראוי הוא, ולפיכך כשאמרו ישראל שירה על הים היה שביעי לימי הפסח ושמיני ליציאת מצרים משעה שנתן להם רשות, והיא ליל ט"ו שהוא מיום י"ד שעבר.

כמה משא אדם יכול לשאת?

הנה רש"י בפרשתן י"ג כ"ג כתב שמא אדם הוא ארבעים סאה וכן מבואר בגמ' סוטה ל"ד.

יש להקשות: שבמקום אחר בנא מצינא פ' ע"ב רש"י ד"ה קב לכתף, כתב דהשיעור של משא אדם בינוני שלשים קב שהן חמש סאין, כך מקשה בשו"ת ועין יוסף אורח חיים סימן ש"ג.

ומתוך: מסתברא דנשתנה הכח מזמן המרגלים לזמן השי"ס.

האם היה איסור למרגלים לקחת

מפירות של ארץ ישראל משום גזל?

בפרשתן י"ג כ" והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ והימים ימי בכורי ענבים.

בדברי מהרי"א בפרשתן מביא בשם הראשונים: דלכן כתוב ולקחתם ולא הבאתם משום דלשון והבאתם הוא משמע בעל כרחך וגזל עכו"ם אסור, ולכן אמר ולקחתם ואין קיחה אלא בכסף.

ומקשה המהרי"א: מדוע היה צריך לשלם, הרי ארץ ישראל מוחזקת לנו מאבותינו.

ומתיר: דאע"ג דגוף הקרקע שייך לנו, אבל הפירות שלהם ולכן ציוה להם ליקח בכסף, אך הא ניחא אם לקחו פירות שאינם צריכים לקרקע, דפירות הצריכים לקרקע דמי והקרקע מוחזק לנו מאבותינו, וזה שכתוב ולקחתם מפרי הארץ ואין קיחה אלא כסף, וכי תימא הא ארץ ישראל מוחזק מאבותינו, ולמה לא ניקח בחינם, לזה אמר והימים ימי ביכורי ענבים, והוא פירות שאינם צריכים לקרקע דשייך להם על כן ולקחתם בכסף דווקא.

וכן בחתם סופר בפרשתן בתורת משה הקשה איך היו רשאים ליקח הרי הוא גזל, וקימ"ל גזל עכו"ם אסור.

ומתיר החתם סופר: כיון דקימ"ל ב"ב קיי"ט ארץ ישראל מוחזקת לנו מאבותינו, לכן לא הוא גזל, וזה שאמר והתחזקתם.

אך מקשה החתם סופר: דאכתי קשה, לפי מה שכתבו התוס' ראש השנה י"ג ע"מ א' דיש לגוי חלק במה שזרע.

ומתיר: דמשה רבינו קסבר דמיד יבאו לארץ ישראל ויקנו בהם הפירות, ומה שזרעו רחמנא אפקריא, והוא בכלל ואכלת שלל אויבך.

ובאילת השחר: כתב דהיתר היתר של הוראת שעה להביא הפירות, לכן לא היה חשש גזל.

איך למדים שיעורים מפירות ארץ ישראל

שהם גדולים ביותר משאר פירות?

בפרשתן י"ג כ"ג וישארו במוט בשנים וגו'

הנה בשו"ת חתם סופר אור"ח סוסי" קפ"א כתב והנה זה לי שנים רבות עמדתי על החקירה, הלא ברכתן של ישראל היה חטים ככליות ועדשים כדינרי זהב תענית כ"ג ע"א ומסתמא כל הפירות ככה, ועיין בגמ' כתובות ק"יב ע"א אפרקסא כאילפס וקטופי כעיגלי, וא"כ קרא דארץ חטה ושעורה וכו', דילפינן דלשיעורא נאמרה, והרי קרא מיירי בפירות של ארץ ישראל, ואיך נשער בזתים של ארץ ישראל שהיו גדולים מאוד, ובלאו הכי נמי דוחק גדול לומר שהיו הבית דין צריכים להביא פירות ממדינות נכריות לשער בהם שיעור תורת משפט אלקי הארץ הקדושה, וגם הקרא אינו סובל, דהרי מיירי בפירות של א"י וברכותיה

ומתיר: וז"ל ועתה נלעני"ד בישוב קושיא הני"ל, דכשם שהיו פירותיה משונים לטובה, כך היו גידולי האנשים לבריאות גופם באופן טוב ונאות, ואם כן הי' שיעור אכילה דידיהו בזית דידיהו.

מטעמי אשר

בעניני ציצית

האם מותר לקשור חוטי ציצית בבית הכסא? שלח תש"ע

האם מותר לקשור ציצית בלילה? שלח תשס"ו

האם נשים כשירות לקשור ציצית? שלח תשס"ח

איך מותר לאב לתת ציצית לקטן הא כיון דאינן לקטן כוונה, נותן האב לקטן איסור בידים, לדעת המשנה ברורה דציצית בלא כונה

הוא כלובש ד' כנפות בלא ציצית? שלח תשס"ח

מדוע מי שנקרע לו הציצית בשבת אסור להטיל ציצית הא יכול

לקשרו עד מוצאי שבת? שלח תשס"ח

האם בשבת מותר להלביש כלאים בציצית? שלח תשס"ח

האם מותר לתפור הציצית בתוך הכנפות לצורך כביסה? שלח תשס"ח

האם לאב מותר להלביש לבו כלאים בציצית? כי תצא תשס"ו

מדוע בבגדי כהונה לא היה ציצית? תצוה תשס"ח

האם מותר לנגב את המשקפיים בטלית? שלח תשס"ח

האם מותר להוריד ציצית מבגד כדי להתלמד איך לעשות ציצית? שלח תשע"ב

מדוע אשה ועבד חייבים בציצית הרי הבגד אינו שלהם? שלח תשע"ב

מדור משיב כהלכה

מדור זה נודב ונערך ע"י ידידנו הרב מרדכי זיסקינד הגר שליט"א ברוקלין א. באיסור דלא תתורו, האם עובר בזה רק המסתכל בעררה או גם מי שמחפש בעיניו לראות דבר איסור ולא ראה יעבור דעיניו תרו אחר עיניו למצוא דבר ערוה.

ב. הליכה במקומות הפרוצים כתב המשנה ברורה (סי' ע"ה סק"ז) שמקומות המכוסין באשה אף ראייה בעלמא בלא הסתכלות אסורה, ומעתה צ"ע א"כ איך אפשר לצאת לרחובה של עיר, בערים שיש בהם נשים רבות שאינן שומרי תורה ומצוות, ומגלות מגופן אף במקומות המכוסין, וא"כ הרי זה פסיק רישא, שיראה לנשים הללו שמגלות את מקומות המכוסין.

ג. מוקושש לשם שמים נחובין. במדרש מבואר דמוקושש לשם שמים נחובין שהיו אומרים ישראל כיון שנגור עליהן שלא ליכנס לארץ ממעשה מרגלים שוב אין מחויבין במצות עמד וחילל שבת כדי שיהרג ויראו אחרים, וצ"ע איך הותר לו לחלל שבת, וביאור המפרשים שגם מלאכה לא הייתה כאן כי הו"ל מלאכה שאי"צ לגופה, וצ"ע א"כ באמת איך אפשר להרוג כל מחלל שבת, באופן שאיננו יודעים אם המלאכה הייתה צריכה לגופה, ובפרט קשה כאן הרי הרגוהו עפ"י ה' הקב"ה ידע שהמלאכה הייתה צריכה לגופה.

ד. ללבוש ציצית בבית מרחץ. הביאור הלכה אור"ח סימן ס' סעיף ד' ד"ה וי"א כתב שמי שלובש ציצית ולא מכוסין לשם מצוה הרי זה ביטל מצות ציצית לפ"ו יל"ע כיצד אפשר ללבוש ציצית בבית המרחץ שאסור להרהר בו בדברי תורה הרי הביה"ל בסימן תקפ"ח ב' כתב שאסור לתקוע בשופר במקום שטונף משום שכונתו לצאת יד"ח המצוה נחשבת להרהור בד"ת, וכשילבוש הציצית בלא כונה מבטל המ"ע.

ה. חידה: מתי מפרישים חלה מעוף עם ברכה?

כללי השתתפות

1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה על סך 1000 ₪.

2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכוייו בהגרלה.

3. כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה יבדוק תשובותיו, יתקבלו אף ורק תשובות מפורטות.

4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.

5. שימו לב: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com ולברורים ופרטים נוספים בטלפון 057-154010 נא לציין שם וטלפון על התשובות. כמובן נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו.

אנו חוזרים ומבקשים, השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאתר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה יכנס בעוה"י לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג.

תשובות ניתן לשלוח עד ר"ח תמוז

מכתבים למערכת

מדוע אלו שנשאו עצמות השבטים לא נטמאו ורק אותם שנשאו עצמות יוסף נטמאו
מה שהקשתם בשם השדי חמד על מה שכתב בתפארת ישראל יבין סוכה פרק ה' משנה ג'
דמכנסים שבלו אינן דרך כבוד למנורה לעשות בהם פתילות משא"כ שאר בגדים,
דקשה מדאמרין בירושלמי פרק החליל הלכה ג' מבליא מכנסי כהן גדול היו מרדליקין את הנרות
שבפנים, חזוין דגם מכנסים ראויים הם לפתילות ואינם חסרון כבוד.

האם אפשר לעשות פתילות למנורה ממכנסים קרועים של בגדי כהונה
הגאון המפורסם רבי שמאי קהת גראס שליט"א חז"מי מחזיקי הדת
נראה לתרץ, דשאני כהן גדול דדרשינן והכהן הגדול מאחיו, גדלוהו משל אחיו פירוש
דכל אחד נתון לו ממון, א"כ אין עניות במקום עשירות ואפילו השתמש עם המכנסים
מעט קנה כבוד חדשים, א"כ כיון דלא נשתמש בהם הרבה פעמים רק מעט לא הויא
מאוס, משא"כ בגדי כהן הדיוש השהתמש בהם הרבה פעמים מאיסי טפי ולכן לא
מרדליקין בפנים רק בחוץ בשמחת בית השואבה.

מדוע היה צריך לכפות על עם ישראל שיקבלו את התורה הרי אמרו מרצונם נעשה ונשמע

מה שהקשתם בשם הראשונים על הא דאיתא בגמ' שבת פ"א ע"א דבשעת מתן תורה כפה
הקב"ה עליהם את ההר כגיגית ואמר להם אם אתם מקבלים את התורה מוטב, ואם
לאו שם תהא קבורתכם, דיש להקשות מדוע היה צריך לכפות על עם ישראל שיקבלו
את התורה, הרי אמרו מרצונם נעשה ונשמע, ותרצתם בשבעה אופנים.

הגאון רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בני ברק מחזיקי התפלה גם אני אודך

הנה זכותי לשמוע השנה ב' תירוצים מנ"ק אדמו"ר מקרעטשניף שליט"א
רחובות, בשלחנו הטוהר בליל שבועות, שתיצין ב' תירוצים, א' ע"פ מה שפירש הנועם
אלימלך זי"ע, מאמר חז"ל לעולם יעסוק אדם בתורה ומצוות שלא לשמה, שמתוך
שלא לשמה בא לשמה, שקשה שאם "לעולם", יעסוק שלא לשמה, מתי יגיע ללשמה,
ותירץ שאם ירצה להגיע בלימוד לשמה, יפריע לו היצה"ר מאד, לכן כל פעם מתחילים
ללמוד שלא לשמה, ומתוך השלא לשמה באמצע ללמוד מגיע ללשמה, ולפי זה פירש
האדמו"ר שליט"א שראה הקב"ה שאמרו ישראל מיד נעשה ונשמע, ולא רצה שיתגבר
עליהם היצה"ר ביותר להפריע להם שקיבלו עליהם כזה דרגה נפלאה, לכן כפה עליהם
ההר כגיגית, ועתה זה כמו שלא לשמה, שמקיימים התורה כדי שלא ימותו תחת ההר,
וככה היצה"ר לא יתגבר עליהם יותר מדאי להפריע לקיום המצוות, ב' עוד תירץ
שנעשה ונשמע ענו ישראל שהיו בעלי דרגה, ושאר המון עם הוצרכו לכפיית ההר
כגיגית.

הרב דוד כהן שליט"א כולל מאור אברהם - מכנסיו סיני

יש לציין דהמהר"ל בפירושו על התורה מפרש באופן נפלא, דאף שודאי היה מעלה
עצמה כמה שישאל קיבלו את התורה מרצונם הטוב, אבל מ"מ הקב"ה רצה להודיע
להם, שלא יחשבו שאילו לא היו רוצים לקבלה, היה הרשות ניתן בידי א"ל חובה
גמורה מוטלת עליהם לקבל את התורה, שהיא חיינו ואורך ימינו, והעולם כולו היה
רופף עד שישראל קיבלו את התורה והיה חשוב שהם ידעו את זה, שהתורה הוא חנינות
וחיובית.

איך היה מותר להקב"ה לעקור הר במתן תורה הרי זה איסור דאורייתא

מה שהקשתם בשם החתם סופר כיון דמבואר בגמ' שבת פ"א דלכ"ע בשבת ניתנה תורה,
א"כ איך היה מותר להקב"ה לעקור את הר במתן תורה הרי זה איסור דאורייתא, כמו
דמבואר בגמ' שבת ע"ג ע"ג ב' אמר רב ששת היתה לו גבשושית ונטלה בבית חייב משום
בונה, בשדה חייב משום חורש, והרי איתא בגמ' ירושלמי ראש השנה פרק א' דף נ"ז ט"ז ב' ה"ג
שהקב"ה שומר את התורה א"כ איך עקר את ההר בשבת, ותרצתם בכמה אופנים.

הרה"ג יואל טייכמאן שליט"א סאטמאר וויליאמבורג

נראה לתרץ דבתוס' שבת פ"א ע"ג א' תרצו דלכן היה צריך הכפיית ההר כגיגית אע"ג
דאמרו כבר נעשה ונשמע, דשמא כשראו האש הגדולה יתרו וכו', וכן איתא בגמ' ע"ג ג'
ע"ג א' דתנאי התנה הקב"ה אם אין ישראל מקבלים את התורה אני מחזיר את העולם
לתוהו ובהו וכו', א"כ הו' פיקוח נפש ממש, לכן היה מותר.

הרב יונתן גפרי שליט"א פתח תקוה

נראה לתרץ שהוא פקוח נפש כיון שאם לא יקבלו את התורה העולם חוזר לתוהו
וכמש"כ בגמ' ע"ג ג' ועוד יש לומר דגם על האבות נאמר ששמרו התורה, וכתב האור
החיים שבמקום שראו לנכון, עברו על מש"כ בתורה, וכמו שיעקב נשא ב' אחיות, וא"כ
י"ל דהקב"ה ג"כ נוהג כך.

הרה"ג נפתלי מוטעזן שליט"א בני ברק כולל צאנז
נראה לתרץ ע"פ מה דאיתא במשך חכמה על הפסוק למה נגרע דהנה איתא בגמ' זכחים
ל"ב דצבור טמאי מתים שנעשו זבים, הואיל ודחיה להאי דחיה להאי יעוויין שם,
והתוספות קרושין ל"ז ע"ג ב' ד"ה האיל כתבו דמה שלא עשו פסח במדבר משום שהיו ערלים,
ועל כרחק לומר דמילת זכרים הנולדים במדבר עיכבה אותם מעשיית הפסח, והואיל
והותרה מעשיית פסח בערלות על פי הדיבור, תהא מותרת נמי לעשות פסח בטומאה,
ורק שהלויים לא היו ערלים, כי הם מלו במדבר כמפורש בספרי בהעלותך פסיקא ס"ז "כי
שמרו אמרתך ובריתך יצוורו" דברים ל"ג ט' ז' ברית מילה, ואם כן לא הותרה ערלות
אצלם, ולכן שאלו "למה נגרע" אטו משום שמולים אנהו "נגרע מהקריב, ולפי זה אתי
שפיר, דשאר שבטים יש לומר דנושאי הארון היו להם זכרים למול, ועכ"ז אמר הקב"ה
להקריב והואיל והותרה ערלות התורה טומאה, משא"כ שבט לוי שמלו הזכרים ולא
הותרה הערלות לא הותרה הטומאה ולכן באלו בטענות.

הרה"ג משה יחיאל הכהן ראטה שליט"א ירושלים

יש לציין מה שתיירץ בספר גבורת שמשון בשם ספר אור יקרות דלבני ישראל נאסר רק
טומאת מגע ולא שאר טומאות, וביוסף איתא במדרש דארונו של יוסף היה ממתכת
דהחרטומים והמכשפים עשו ארון של ת"ק כיכרים ונתנו לתוך הנילוס ואמרו לפרעה
רצונך שלא תצא אומה זו לעולם עצמות יוסף אם לא ימצאו אותם לא יוכלו לצאת,
ואיתא בגמ' בחלל חרב דחריב הרי הוא כחלל, וא"כ כשנגעו בארונו היו כנגעו במת
עצמו ולכן היה טומאה דוקא בארונו של יוסף.

הרה"ג חיים משה דרורי שליט"א כולל פניב"ז בני ברק

נראה לתרץ, דעצמות שאר השבטים לקחו ע"י קטנים שבין כך פטורים מעשיית הפסח
ורק את עצמות יוסף לא יכלו לקחת ע"י קטנים כיון שהוא השביעם והעליתם את
עצמותיו וכו' וא"כ הטיל על בני ישראל להעלותו וצריך דווקא ע"י גדולים המושבעים
דנראה דאי אפשר להשביע קטנים, כמו שא"א להשביע מי שעדיין לא נולד שעל כן
הוצרך להשביע שישבעו לבניהם ונמצאו בני ישראל הגדולים בומן יציאת מצרים
מושבעים ועליהם היה מוטל לשאתו.

האם בשבת יש חיוב לדרוש הלכות שבת כמו בכל חג שיש חיוב לדרוש הלכות חג

מה שדנתם האם בשבת יש חיוב לדרוש הלכות שבת כמו בכל חג שיש חיוב לדרוש
הלכות חג.

הרב זבולון שוב שליט"א

נראה לציין דבדברי יונתן פירשתי ויקהל כתב וז"ל ויקהל משה במדרש בכל התורה
לא מצינו שנאמר ויקהל אלא כאן לומר לך שאמר הקב"ה למשה עשה לך קהילות
ודרוש להם הלכות שבת כשבת מכאן אמרו משה תיקן להם לישראל שהיו שואלין
ודורשין בהלכות פסח בפסח הלכות חג בהג הלכות עצרת בעצרת, ופירשו המפרשים
דהואיל דלא מצינו שהקהיל משה לישראל בחצוצרות אלא ודאי דהיה בשבת ולכן
צויה להם ששת ימים דורש להם הלכות שבת.

תגובות אפשר לשלוח עד ליום ג' בערב בלבד
להרב אשר אנשיל שוורץ שליט"א
לפקס המערכת: 057-7961607 או למייל: leviber@gmail.com
לבידורים בכל ענייני המערכת, בטל: 057-3166560
מי שמעוניין להצטרף לאלפי המנויים נא להתקשר למערכת

**ישמח לב מבקשי ה'
אי"ה בשבועות הקרובים
עומד להופיע עוד חלק מסדרת הספרים
מעדני אשר על חמשה חומשי תורה
גליונות משנת תש"ע
כל הרוצה ליטול זכות בהדפסה
למען זיכוי הרבים
לעילוי נשמת קרוביו או שאר ענינים
יתקשר לטל: 057-3166560**

**גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרה"ג עקיבא ראנד שליט"א
ירושלים
לרגל שמחת הולדת בתו תח"י במו"ט
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת מכל יוצאי חלציו
קדושא רבה תתקיים
בביהמ"ד טשנארביל ירושלים
רחוב עזרת תורה 27**